

при участието на секретар-протоколита Десислава Пенкова разгледа в закрито заседание на 22 март 2022 г. конституционно дело №3/2022 г., докладвано от съдия Соня Янкулова.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост по чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 28.02.2022 г. по искане на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на §5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (ПЗР на ЗИДСК, обн. ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г.).

Омбудсманът твърди, че §5 ПЗР на ЗИДСК противоречи на чл. 4, ал. 1 и на чл. 14 от Конституцията. Смята, че придаденото с разпоредбата обратно действие на установените с чл. 62, ал. 1, изр. 3 и ал. 5 от Семейния кодекс (СК) права пряко противоречи на принципите на действащото нормативно уреждане на произхода – стабилност и сигурност. Подчертава, че допуснатото от разпоредбата упражняване на въведеното по законодателен ред право на иск за период, който е неограничен назад във времето относно узнаването на правопораждащите юридически факти, въздейства непропорционално на стабилитета на установените родствени връзки. Изтъква, че създадената правна възможност застрашава психичното и емоционално здраве на децата, на техните родители и близки роднини, дестабилизира семейните отношения, поради което закрилата на върховна конституционна ценност като децата и семейството не е гарантирана.

В подкрепа на искането омбудсманът се позовава на практиката на Конституционния съд в Решение №10 от 15 ноември 2011 г. по к. д. №6/2011 г., Решение №4 от 11 март 2014 г. по к. д. №12/2013 г., Решение №8 от 27 май 2021 г. по к. д. №9/2020 г. Намира приетата от законодателя разпоредба за лишена от опора в цитираните в мотивите на закона решения на Европейския съд по правата на човека (ЕСПЧ), които законодателят визира като определящо основание за приемането ѝ, а именно – *Л. Д. и П. К. с/у България*, №7949/11 и №45522/13, и *Докторов с/у България*, №15074/08.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането,

взе предвид следното:

Искането е направено от правоимащ субект по смисъла на чл. 150, ал. 3 от Конституцията.

Предмет на искането е установяване на противоконституционност на закон, като твърдяното нарушение е на правото на гражданите на личен живот и на защита срещу незаконна намеса в личния и семейния им живот, което е в правомощието на омбудсмана по чл. 150, ал. 3 от Конституцията.

По такъв предмет Конституционният съд не се е произнасял с решение или с определение за недопустимост, поради което отрицателната процесуалната предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС не е налице.

Искането отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 и 2 ЗКС и на чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС).

Поради горното Конституционният съд приема, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

На основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС като заинтересовани институции, които да представят становище по делото, следва да бъдат конституирани: Народното събрание, Министерският съвет, Върховният касационен съд, Висшият адвокатски съвет, министърът на правосъдието и Държавната агенция за закрила на детето.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат становище по делото следните неправителствени организации: Сдружение „Национална мрежа за децата“, Сдружение „Асоциация родители“, Сдружение „Асоциация на бащите в България“, Фондация „Фондация родителски и детски права“, Сдружение „Български родителски централен комитет“ и Българската асоциация за европейско право.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС следва да бъдат поканени да предложат писмено правно мнение следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: чл.-кор. проф. д.ю.н. Цанка Цанкова, проф. д.ю.н. Екатерина Матеева, проф. д.ю.н. Малина Новкиришка-Стоянова, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Анна Станева, доц. д-р Боряна Мусева, доц. д-р Велина Тодорова, доц. д-р Венцислав Петров, доц. д-р Наталия

Киселова, доц. д-р Симеон Гройсман.

Заинтересованите институции, както и поканените неправителствени организации и специалисти могат да представят и да предложат становище и да дадат писмено правно мнение в тридесетдневен срок от съобщаването.

Водим от горното и на основание чл. 19, ал. 1 ЗКС Конституционният съд

ОПРЕДЕЛИ:

Допуска за разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за установяване на противоконституционност на §5 от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Семейния кодекс (обн. ДВ, бр. 103 от 4.12.2020 г.).

Конституира като заинтересовани институции: Народното събрание, Министерския съвет, Върховния касационен съд, Висшия адвокатски съвет, министъра на правосъдието и Държавната агенция за закрила на детето.

Отправя покана да предложат становище до Сдружение „Национална мрежа за децата“, Сдружение „Асоциация родители“, Сдружение „Асоциация на бащите в България“, Фондация „Фондация родителски и детски права“, Сдружение „Български родителски централен комитет“ и Българската асоциация за европейско право.

Отправя покана за даване на писмено правно мнение до чл.-кор. проф. д.ю.н. Цанка Цанкова, проф. д.ю.н. Екатерина Матеева, проф. д.ю.н. Малина Новкиришка-Стоянова, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, доц. д-р Анна Станева, доц. д-р Боряна Мусева, доц. д-р Велина Тодорова, доц. д-р Венцислав Петров, доц. д-р Наталия Киселова, доц. д-р Симеон Гройсман.

На заинтересованите и поканените лица да се изпрати препис от искането и определението, като им предоставя тридесетдневен срок от датата на уведомяването за представяне и предлагане на становище и за даване на писмено правно мнение.

Препис от определението да се изпрати на вносителя, който в

тридесетдневен срок от уведомяването може да представи допълнителни съображения.